

Извјештај о квалитету за
СТРУКТУРНЕ ПОСЛОВНЕ
СТАТИСТИКЕ (АНЕКСИ I – IV), 2013.

Садржај

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања	5
1.1. Намјена и периодика провођења истраживања	5
1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција	5
1.3. Јединица посматрања	5
1.4. Прикупљање података	5
1.5. Обухват	5
1.6. Дефиниције	7
1.7. Обрада података	8
1.8. Објављивање резултата	9
1.9. Кључне варијабле	9
1.10. Кључне статистике	9
1.11. Упитник	10
1.12. Прилози	10
1.13. Одговорна институција и контакт информације	10
2. Релевантност	10
2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ЕСС статистика (R1)	10
3. Тачност	11
3.1. Узорачке грешке	11
3.1.1. Поступак израчунавања узорачких грешака	11
3.1.2. Показатељ квалитета и учинка - Коефицијент варијације (A1)	11
3.1.3. Објашњења	13
3.1.4. Активности за смањење узорачких грешака	13
3.2. Неузорачке грешке	13
3.2.1. Грешке обухвата	13
3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)	13
3.2.1.2. Грешка недовољног обухвата	13
3.2.2. Грешке мјерења	13
3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења	13
3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења	14
3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења	14
3.2.2.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (A3)	14
3.2.2.5. Мјере за смањење броја грешака мјерења	14
3.2.3. Грешке неодговора	15
3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодговора (A4)	15
3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)	15
3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора	15
3.2.3.4. Поступци који се користе за смањење стопе неодговора	16
3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (A6)	16
3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (A7)	16
3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (A8)	16
4. Правовременост и тачност објављивања података	16
4.1. Правовременост објављивања	16
4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост претходних резултата (T1)	17
4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (T2)	17
4.2. Тачност објављивања	17
4.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Тачност објављивања (T3)	17
4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објављивања	17
5. Доступност и јасноћа	17
5.1. Доступност	17
5.1.1. Канали дисеминације	17
5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)	18

5.1.3. Начини дисеминације	18
5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (AC2)	18
5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података (AC3)	18
5.2. Јасноћа	18
5.2.1. Штампане публикације и објављивање на интернету	18
5.2.1.1. Дисеминирани резултати	18
5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације	19
5.2.1.3. Метаподаци	19
5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата	19
5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака (AC4)	19
6. Упоредивост и усклађеност	19
6.1. Временска упоредивост	19
6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (CC1)	19
6.1.2. Прекиди у временским серијама	19
6.1.3. Остали фактори, који утичу на временску упоредивост	19
6.2. Географска упоредивост	20
6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система	20
6.3. Десезонирање	20
6.4. Усклађеност између претходних и коначних података	20
6.4.1. Политика дисеминације претходних резултата	20
6.4.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност између претходних и коначних резултата (CC2)	20
6.4.3. Разлози за веће разлике између претходних и коначних резултата	20
6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања	20
6.5.1. Кратак опис референтног истраживања	20
6.5.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност са референтним подацима (CC3)	21
6.5.3. Разлози за већа одступања	21
7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета	21
8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника	21
8.1. Класификација и разумијевање корисника	21
8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника	21
8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1)	21
8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)	21
9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица	21
9.1. Трошкови Републичког завода за статистику	21
9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)	21
9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица	22
9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника/извјештајних јединица у часовима и/или финансијским показатељима (PCR2)	22
9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености	22
10. Повјерљивост, транспарентност и заштита	22
10.1. Повјерљивост	22
10.2. Транспарентност	22
10.3. Заштита	22
11. Закључак	22

1. Увод у статистички процес и његове резултате – Методологија истраживања

1.1. Намјена и периодика провођења истраживања

Циљ статистичких активности које се проводе у оквиру Структурних пословних статистика (СПС) јесте добијање годишњих показатеља потребних за анализу и праћење пословања тржишних произвођача. Произведени подаци користе се за анализу структуре активних тржишних предузећа по дјелатностима, структуре фактора коришћених у процесу производње, анализу пословног успјеха и конкурентности предузећа и за анализу пословног развоја на националном и међународном нивоу.

Подаци Структурних пословних статистика представљају значајне импуте за процјене и обрачун макроекономских агрегата Националних рачуна, за обрачун пондера за израчунавање индекса у краткорочним статистикама, као и за ажурирање података у Статистичком пословном регистру.

Компилација СПС варијабли и индикатора, односно производња структурних пословних статистика у подручјима услуга, индустрије, трговине и грађевинарства (Анекси I, II, III и IV) обавља се редовно од 2010. године, у складу са основном ЕУ Регулативом 295/2008 и регулативама за имплементацију 250/2009, 251/2009 и 275/2010.

1.2. Правни основ и одговорност статистичких институција

Структурне пословне статистике (СПС) проводе се на основу Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 85/03), Статистичког програма за период 2013–2017. година и важећег годишњег Плана рада Републичког завода за статистику.

Обавеза давања података Републичком заводу за статистику Републике Српске (Заводу) заснива се на члану 8. Закона о статистици Републике Српске.

1.3. Јединица посматрања

У истраживању Структурних пословних статистика посматрају се економски активна, тржишно оријентисана предузећа из Статистичког пословног регистра, који се води и ажурира у Републичком заводу за статистику.

1.4. Прикупљање података

Прикупљање података за производњу структурних пословних показатеља обавља се на традиционалан начин (путем образаца).

Користи се образац „Годишњи извјештај структурних пословних статистика“. Потребно је да предузеће достави податке пет мјесеци послје посматране године, а прикупљање извјештаја обавља се у подручним јединицама Републичког завода за статистику.

Обилежја која се прикупљају у овом обрасцу расположива су у рачуноводственим, кадровским и осталим евиденцијама предузећа. То су подаци о приходима, расходима, залихама, запосленима, инвестицијама и др.

1.5. Обухват

Структурним пословним статистикама обухваћена су активна предузећа нефинансијске пословне економије (предузетници нису обухваћени) која имају сједиште у Републици Српској, а поднијела су финансијски извјештај за претходну годину у односу на годину посматрања. Предузећа која су предмет ове статистичке активности производе и пружају услуге за тржиште, у ком случају приходи од продаје производа и услуга чине више од 50% пословних прихода.

Статистичком активношћу обухватају се сљедећа подручја дјелатности¹:

- B - Вађење руда и камена;
- C - Прерађивачка индустрија;
- D - Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација;
- E- Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације животне средине;
- F – Грађевинарство;
- G- Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала;
- H - Саобраћај и складиштење;
- I - Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство;
- J- Информације и комуникације;
- L- Пословање некретнинама;
- M -Стручне, научне и техничке дјелатности;
- N - Административне и помоћне услужне дјелатности;
- P - Образовање (приватни сектор);
- Q - Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада (приватни сектор);
- S - Остале услужне дјелатности (изузев области 94 која се, према ЕУ Регулативи, не обухвата).

Оквир за провођење активности представља Статистички пословни регистар. У Структурним пословним статистикама користи се комбиновани метод узорка и пуног обухвата. Метод пуног обухвата примјењен је за предузећа са 20 и више запослених, а метод узорка за предузећа са мање од 20 запослених. Узорак је креиран на основу података Статистичког пословног регистра и дизајниран као случајни стратификовани узорак. Стратум мора садржавати минимално пет јединица узорковања. Стратификација јединица оквира за избор узорка извршена је према дјелатности предузећа, броју запослених и услова иницијалног цензуса за одређене стратуме. Број запослених одређује величину класе (I класа 0-19 запослених, II класа 20 - 49 запослених, III класа 50 и више запослених). Ове три класе користе се за сва подручја (Табеле 1 и 2), осим подручја Трговине (Табела 3) за које се, за стратификацију, употребљава шест класа према броју запослених (I класа 0 – 1, II класа 2 – 9, III класа 10 – 19, IV класа 20 – 49, V класа 50 – 249, VI класа 250+). У 2013. години, од 7 107 предузећа, колико их се налазило у оквиру, у узорак је изабрано 3 800 предузећа. Од укупно 261 стратума, 120 стратума обухвата предузећа са 20 и више запослених и у потпуности су укључени у узорак, док је у 141 стратуму, са мање од 20 запослених, извршен случајан одабир предузећа.

Табела 1. Број предузећа у оквиру узорка

Подручје дјелатности	Класа запослених			Укупно оквир
	I	II	III	
B	55	11	7	73
C	992	224	179	1395
D	17	5	17	39
E	66	34	30	130
F	483	77	45	605
H	530	30	16	576
I	99	20	10	129
J	185	13	9	207
L	66	3	2	71
M	546	34	11	591
N	93	10	7	110
P	51	10	4	65
Q	336	2	3	341
S	45	3	3	51

¹ Подручја дјелатности утврђена су према Класификацији дјелатности КД БиХ 2010 која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ Статистичкој класификацији дјелатности NACE Rev 2(NACE Rev. 2)

Табела 2. Број предузећа у узорку и стопа узорковања

Подручје дјелатности	Класа запослених I		Класа запослених II		Класа запослених III		Укупно узорак	Стопа узорковања %
	I	стопа узорковања %	II	стопа узорковања %	III	стопа узорковања %		
B	50	90,9	11	100,0	7	100,0	68	93,2
C	536	54,0	224	100,0	179	100,0	939	67,3
D	17	100,0	5	100,0	17	100,0	39	100,0
E	53	80,3	34	100,0	30	100,0	117	90,0
F	261	54,0	77	100,0	45	100,0	383	63,3
H	228	43,0	30	100,0	16	100,0	274	47,6
I	58	58,6	20	100,0	10	100,0	88	68,2
J	128	69,2	13	100,0	9	100,0	150	72,5
L	63	95,5	3	100,0	2	100,0	68	95,8
M	265	48,5	34	100,0	11	100,0	310	52,5
N	73	78,5	10	100,0	7	100,0	90	81,8
P	45	88,2	10	100,0	4	100,0	59	90,8
Q	95	28,3	2	100,0	3	100,0	100	29,3
S	41	91,1	3	100,0	3	100,0	47	92,2

Табела 3. Број предузећа у оквиру узорка и у узорку за подручје Трговина (G)

Класа запослених	I	II	III	IV	V	VI	Укупно
Оквир узорка	545	1621	283	197	73	5	2724
Узорак	273	384	136	197	73	5	1068
Стопа узорковања %	50,1	23,7	48,1	100,0	100,0	100,0	39,2

1.6. Дефиниције

Све дефиниције које се користе у домену Структурних пословних статистика у потпуности су хармонизоване са дефиницијама утврђеним ЕУ Регулативом 250/2009, а неке од значајнијих су:

Број предузећа обухвата предузећа из Статистичког пословног регистра у популацији која је предмет посматрања, а која тржишно послују и била су активна барем у дијелу посматране године (остварила промет или имала запослене). Искључују се сва привремено неактивна (мирујућа) или стварно неактивна предузећа.

Број запослених обухвата лица која имају заснован радни однос на неодређено или одређено вријеме са пуним или непуним радним временом. Бројем запослених обухваћени су сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, лица у штрајку или краткорочном одсуству. Нису обухваћена лица на дугорочном одсуству. Запослени су плаћени од стране послодавца за извршени рад, а плаћање може бити у форми плате, накнаде, хонорара, награда, плаћања по комаду или плаћања у натури.

Број запослених лица обухвата број запослених на платним листама и неплаћена запослена лица као што су власници, партнери, чланови породице који раде у предузећу, волонтери и др.

Пословни приходи представљају вриједносно изражен резултат пословања предузећа. Обухватају: приходе од продаје робе, производа и услуга, приходе од активирања учинака, друге пословне приходе и приходе по основу промјена на залихама готових производа и производње у току. Исказани су без пореза на додату вриједност.

Пословни расходи представљају вриједносно изражене трошкове пословања предузећа. Обухватају: набавну вриједност продате робе, међуфазну потрошњу (трошкове материјала и енергената, трошкове производних услуга, нематеријалне трошкове), трошкове амортизације и резервисања и трошкове запослених.

Залихе су облик обртних средстава. Њихова вриједност је новчано изражено стање првог и последњег дана у години. Структурним пословним статистикама прати се стање залиха материјала, енергената, робе, недовршене производње и готових производа.

Инвестиције у материјална и нематеријална основна средства (нова и половна) представљају вриједност уложу у набавку средстава, трошкове одржавања и ванредних поправки на стеченим капиталним средствима. У инвестиције нису укључени трошкови текућег одржавања.

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје властитих производа, приходе од пружених услуга те приходе од продаје робе за препродају током посматраног периода. У обрачун промета укључују се сви фактурисани порези, осим ПДВ-а и акциза.

Додата вриједност по факторским трошковима исказана је у бруто износу (без одузимања амортизације). Рачуна се тако да се на вриједност производње у основним цијенама додају субвенције а одузму трошкови пореза на производе и производњу и вриједност међуфазне потрошње.

Трошкови запослених су укупне накнаде запосленима током посматраног периода, у новцу или у натура. Чине их бруто плате и накнаде плата, те остали трошкови запослених који имају карактер личних примања.

Промет по запосленом лицу добија се дијелењем укупно оствареног промета са укупним бројем запослених лица. Овај индикатор изражава продајну способност предузећа из одређене дјелатности.

Додата вриједност по запосленом лицу представља основни индикатор за мјерење *продуктивности рада*. Овај индикатор показује колико је створено додате вриједности по запосленом лицу.

Учешће додате вриједности у вриједности производње добија се дијелењем укупне додате вриједности са укупно оствареном вриједношћу производње.

Трошкови рада по запосленом показују просјечне трошкове запослених у некој дјелатности, а добијају се дијелењем укупних трошкова запослених са бројем запослених, односно бројем лица која су плаћена за обављени рад.

Профитабилност показује колико је процентуално учешће бруто пословног вишка у промету. Овај индикатор показује зарађивачку способност предузећа или одређене дјелатности.

1.7. Обрада података

Обрада података и производња резултата обавља се у Одјељењу производних статистика и Одјељењу услужних статистика Републичког завода за статистику. У овим Одјељењима обављају се формалне, рачунске и логичке контроле, третирање екстремних вриједности микроподатака, оцјена и анализа резултата, итд.

Подаци из „Годишњих извјештаја структурних пословних статистика“ уносе се у апликацију без претходне исправке евентуалних неправилности, тј. у „сировом“ облику. Након обављеног уноса података, може се видјети листа свих рачунских и логичких грешака, по свим извјештајним јединицама, при чему су црвеном бојом означене „hard“ грешке. Основа за едитовање микроподатака јесте поређење са подацима структурних пословних статистика из претходне године, као и са подацима из завршних рачуна посматране године. Поред поменутог, ради се поређење података и са Статистиком рада, „PRODCOM“ статистиком и осталим статистикама које су у вези са Структурним пословним статистикама. У случају појаве недоследности, провјере се врше телефонским контактирањем са извјештајним јединицама.

Идентификација екстремних вриједности (outlier-a), као потенцијалних грешака у подацима, реализована је примјеном алгоритма „Hidiroglou – Berthelot“ у програмском окружењу „R“.

Обрада података и производња резултата врши се за нивое подручја, гране, области и разреда дјелатности према класификацији КД БиХ 2010 и према величини предузећа. За дио популације за који је биран узорак, ради се оцјена вриједности цијелог скупа. Коришћени метод за оцјену резултата је „Horvitz-Thompson“-ов метод.

1.8. Објављивање резултата

У складу са препорукама Статистичке канцеларије ЕУ (Eurostat-a), резултати Структурних пословних статистика приказују се према главној (претежној) дјелатности предузећа, односно уколико предузеће обавља више дјелатности, цјелокупан пословни резултат приписује се његовој главној дјелатности.

Подаци / резултати се објављују на нивоу подручја дјелатности и према величини предузећа, а дати су у апсолутним износима. У процентима су дате структуре резултата на нивоу подручја дјелатности.

Претходни резултати су расположиви и објављују се 10 мјесеци послје посматраног периода, а коначни резултати 18 мјесеци послје посматраног периода. Годишње саопштење „Основни структурни показатељи пословања предузећа“ доступно је на интернет страници Републичког завода за статистику Републике Српске: www.rzs.rs.ba.

Годишњи структурни показатељи пословања предузећа објављују се и у оквиру посебних публикација „Статистички годишњак“ и „Ово је Република Српска“. Поменуте публикације доступне су у штампаном и у електронском облику на интернет страници Завода.

Резултати структурних пословних статистика за ниво Републике Српске редовно се достављају Агенцији за статистику Босне и Херцеговине (БХАС), која је надлежна за компилацију података за ниво Босне и Херцеговине и извјештавање Статистичке канцеларије ЕУ.

1.9. Кључне варијабле

Кључне варијабле Структурних пословних статистика су:

- Приходи из редовне дјелатности (приходи од продаје производа, робе и пружених услуга, приходи од активирања учинака, други пословни приходи и приходи по основу промјена на залихама готових производа и производње у току);
- Трошкови за редовну дјелатност (трошкови материјала и енергената, набавна вриједност продате робе, трошкови производних услуга, нематеријални трошкови и трошкови запослених);
- Вриједност залиха (сировина и материјала, горива и енергије, робе за препродају, готових производа, недовршене производње и полупроизвода);
- Запосленост (годишњи просјек броја запослених, број одрађених часова, спољни сарадници и њихови трошкови);
- Остварене бруто инвестиције у материјална и нематеријална средства и за заштиту животне средине.

1.10. Кључне статистике

Кључне статистике Структурних пословних статистика су:

- Број предузећа по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Број запослених лица по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Промет по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Додата вриједност по факторским трошковима по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Вриједност производње по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Трошкови запослених по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Бруто оперативни вишак по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Стопа профитабилности по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности;
- Стопа продуктивности по класама запослених и по разредима Класификације дјелатности.

За 2013. годину вишегодишње статистике су:

- Укупни текући трошкови за заштиту животне средине;
- Промет од индустрије (рачуна се само за индустрију);
- Промет од услуга (рачуна се за индустрију, грађевинарство и трговину)
- Промет од трговине (рачуна се за индустрију, грађевинарство и трговину).

1.11. Упитник

За провођење Структурних пословних статистика дизајниран је упитник „Годишњи извјештај структурних пословних статистика“. За сваки Анекс (I-IV) ЕУ Регулative 295/2008 креирана су два упитника – детаљни упитник за предузећа са 20 и више запослених и скраћени за остала предузећа, те се тако у истраживању користи осам главних упитника. Осим главних, за Анексе II, III и IV користе се и допунски упитници.

Упитник је доступан на интернет страници Завода:

<http://www.rzs.rs.ba/front/category/28/99/?&add=None>

1.12. Прилози

Заједно са обрасцима за провођење статистичких активности, свим извјештајним јединицама достављају се одговарајуће Упутство за попуњавање обрасца и Писмо извјештајним јединицама. Упутство је доступно на интернет страници Завода:

<http://www.rzs.rs.ba/front/category/28/99/?&add=None>

1.13. Одговорна институција и контакт информације

Назив и адреса одговорне институције:

Назив институције: Републички завод за статистику Републике Српске

Адреса институције: Вељка Млађеновића 12д, 78 000 Бања Лука, Република Српска, БиХ

Контакт лица (име, презиме и контакт подаци)

Име и презиме одговорних лица: Даница Бабић и Слађана Никић

Телефон: +387 51 332 700

Факс: +387 51 332 750

Е - mail: danica.babic@rzs.rs.ba; sladjana.nikic@rzs.rs.ba

Остале институције укључене у процес прикупљања података

Остале институције нису укључене у процес прикупљања СПС података.

2. Релевантност

СПС резултати за ниво Републике Српске достављају се Агенцији за статистику Босне и Херцеговине, која је надлежна за компилирање података за ниво БиХ и извјештавање Eurostat-а. Годишње структурне пословне статистике предузећа, по дјелатностима КД БиХ 2010 подручја од В до Ј, од Л до N и области 95 и 96, достављају се у оквиру серија 1А, 2А, 3А и 4А, како је одређено ЕУ Регулativeм 251/2009. Годишње структурне пословне статистике предузећа, рашчлањене према величини класе запослених по дјелатностима КД БиХ 2010 подручја од С до Ј, од Л до N и области 95 и 96, достављају се у оквиру серија 1В, 2В, 3В и 4В.

2.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа расположивих ЕСС статистика (R1)

Подаци добијени провођењем истраживања омогућавају израчунавање свих статистика које се траже ЕУ Регулativeм 295/2008 на нивоу јединице посматрања за Анексе I-IV, без обзира да ли су у питању годишње или вишегодишње. Стопа расположивих статистика је 100%.

3. Тачност

3.1. Узорачке грешке

3.1.1. Поступак израчунавања узорачких грешака

У СПС истраживању користи се комбиновани метод узорка и пуног обухвата. Метод пуног обухвата примијењен је за предузећа са 20 и више запослених, а метод узорка за предузећа са мање од 20 запослених. Према ЕУ Регулативи 275/2010 узорачке грешке исказују се коефицијентом варијације за: број предузећа, промет, додату вриједност по факторским трошковима, трошкове запослених, број запослених и бруто инвестиције у материјална средства.

Оцјена варијансе извршена је коришћењем пакета „Survey“ програмског окружења R, узимајући као основу полазни дизајн узорка.

3.1.2. Показатељ квалитета и учинка - Коефицијент варијације (A1)

Коефицијент варијације (CV), односно релативна стандардна грешка, рачуна се као стандардна девијација (грешка) подијељена вриједношћу процијењеног параметра и тако чини мјеру девијације (одступања) упоредиву за различите показатеље и домене.

$$CV = \frac{SE}{\hat{\theta}}$$

Табела 4. Коефицијенти варијације (CV %) за основне показатеље према подручјима дјелатности

Подручје дјелатности	Број предузећа	Промет	Додата вриједност по факторским трошковима	Инвестиције	Трошкови запослених	Број запослених
B	0,0	0,8	0,9	0,1	0,3	0,2
C	0,0	0,1	0,3	1,7	0,1	0,2
D	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
E	0,0	0,4	0,3	1,3	0,2	0,2
F	0,0	1,9	1,9	1,4	0,7	0,5
G	0,0	0,4	1,7	4,9	0,8	0,6
H	0,0	1,1	3,7	4,6	0,4	0,3
I	0,0	0,4	0,5	0,3	0,2	0,3
J	0,0	0,3	0,3	0,3	0,7	0,6
L	0,0	1,8	2,3	7,1	0,8	0,5
M	0,0	1,8	2,0	6,6	1,2	1,2
N	0,0	1,2	1,7	0,4	0,4	0,3
P	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,2
Q	0,0	1,2	2,0	3,7	2,0	1,6
S	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2

Приказани коефицијенти варијације су, осим неколико изузетака, веома ниски.

Табела 5. Коэффициенти варијације (CV %) за основне показатеље према подручјима дјелатности и класама запослених

Подручје дјелатности и класе запослених	Број предузећа	Промет	Додата вриједност по факторским трошковима	Број запослених лица
B_1	0,0	10,0	13,0	2,5
B_2	0,0	0,0	0,0	0,0
B_3	0,0	0,0	0,0	0,0
C_1	0,0	1,2	2,1	1,1
C_2	0,0	0,0	0,0	0,0
C_3	0,0	0,0	0,0	0,0
D_1	0,0	0,0	0,0	0,0
D_2	0,0	0,0	0,0	0,0
D_3	0,0	0,0	0,0	0,0
E_1	0,0	2,1	3,5	2,1
E_2	0,0	0,0	0,0	0,0
E_3	0,0	0,0	0,0	0,0
F_1	0,0	7,6	6,7	1,8
F_2	0,0	0,0	0,0	0,0
F_3	0,0	0,0	0,0	0,0
G_1	0,0	2,4	23,5	2,8
G_2	0,0	1,7	6,5	2,0
G_3	0,0	1,2	3,8	1,9
G_4	0,0	0,0	0,0	0,0
G_5	0,0	0,0	0,0	0,0
G_6	0,0	0,0	0,0	0,0
H_1	0,0	2,3	10,5	1,4
H_2	0,0	0,0	0,0	0,0
H_3	0,0	0,0	0,0	0,0
I_1	0,0	1,4	2,4	1,0
I_2	0,0	0,0	0,0	0,0
I_3	0,0	0,0	0,0	0,0
J_1	0,0	2,9	3,6	3,6
J_2	0,0	0,0	0,0	0,0
J_3	0,0	0,0	0,0	0,0
L_1	0,0	2,7	3,6	0,9
L_2	0,0	0,0	0,0	0,0
L_3	0,0	0,0	0,0	0,0
M_1	0,0	2,9	3,3	2,0
M_2	0,0	0,0	0,0	0,0
M_3	0,0	0,0	0,0	0,0
N_1	0,0	3,5	5,9	1,6
N_2	0,0	0,0	0,0	0,0
N_3	0,0	0,0	0,0	0,0
P_1	0,0	0,7	1,2	0,8
P_2	0,0	0,0	0,0	0,0
P_3	0,0	0,0	0,0	0,0
Q_1	0,0	3,5	5,3	2,5
Q_2	0,0	0,0	0,0	0,0
Q_3	0,0	0,0	0,0	0,0
S_1	0,0	0,9	1,3	0,8
S_2	0,0	0,0	0,0	0,0
S_3	0,0	0,0	0,0	0,0

3.1.3. Објашњења

Узорачке грешке настају као посљедица провођења истраживања на узорку, односно на дијелу, а не на цијелој циљној популацији. Обухватање цијеле популације, тј. провођење пописа захтијевало би много више времена и значајно већа финансијска средства за реализацију. С обзиром на то да се за истраживање може изабрати велики број могућих узорака, сваки би узорак дао више или мање различите процјене кључних показатеља. Управо узорачке грешке које су, за разлику од неузорачких грешака, мјерљиве указују на то колико су оцијењени показатељи поуздани, односно дају мјеру варијације оцјена показатеља из свих могућих узорака. Као провјера поузданости оцијењених показатеља користи се коефицијент варијације (CV) и интервал повјерења.

3.1.4. Активности за смањење узорачких грешака

Узорачке грешке на кључним показатељима сасвим су прихватљиве те се мјере за њихово смањење не разматрају.

3.2. Неузорачке грешке

3.2.1. Грешке обухвата

Грешке обухвата подразумијевају разлике између циљне популације и популације обухваћене узорком. Ова одступања су ријетка, али могућа.

3.2.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа прекомјерног обухвата (A2)

Када недостаје правовремена информација о промјени главне (претежне) дјелатности, може се догодити да СПС истраживањем буде обухваћено предузеће из подручја дјелатности које, према методологији, није предмет посматрања Структурних пословних статистика. Ова појава могућа је јер предузећа која су предала завршни рачун за претходну годину улазе у оквир истраживања према претежној дјелатности из претходне године.

Са становишта активности предузећа, грешке обухвата јављају се у смислу да истраживање обухвати и она предузећа за која је у посматраној години добијена информација да нису активна (стечај, ликвидација, гашење, итд.).

3.2.1.2. Грешка недовољног обухвата

Грешка недовољног обухвата може настати ако се не обухвате сва предузећа која су била активна у претходној години. Ова појава у вези је са предајом / подношењем завршних рачуна. Иако ријетко, догађа се да предузеће не преда завршни рачун, а било је активно.

Није било оваквих случајева у 2013. години.

3.2.2. Грешке мјерења

3.2.2.1. Контроле за откривање грешака мјерења

Процес едитовања података почиње по завршетку уноса података из прикупљених извјештаја. Грешке мјерења се откривају и спречавају рачунским и логичким контролама уграђеним у апликацију за унос и обраду података. Апликација је развијена у NET окружењу. Ради се о web ASP апликацији са кодом писаним у Visual Basic –у. Подаци се смјештају у MS SQL намјенски развијену базу података.

Контрола подразумијева да се прати тачност, логичност, комплетност и конзистентност података на нивоу јединице посматрања. Апликација садржи око педесет логичких и рачунских контрола, од којих су неке упозоравајуће (soft), а неке упућују на обавезност корекције (hard). Неке од логичких контрола су:

- Предузеће не може имати само или највећи приход од продаје робе, ако је главна (претежна) дјелатност из подручја индустрије или грађевинарства;
- Ако предузеће има приход од продаје властитих производа, мора имати и трошкове набавке сировина и материјала; или ако постоји приход од продаје робе, мора постојати набавна вриједност продате робе;

- Предузеће које има запослене, мора приказати и трошкове запослених (примјењује се обрачунски принцип тако да плате и накнаде треба да буду обрачунате иако нису исплаћене).

Тренутно не постоји могућност снимања стања грешака након првог уноса, односно уноса сирових података и не постоји тачан податак о томе колико исправки је извршено и на којим варијаблама.

3.2.2.2. Разлози за настанак грешака мјерења

Најчешћи разлози за настанак грешака мјерења су:

- Површно или непотпуно попуњавање извјештаја;
- Неразумијевање методологије од стране лица које попуњава извјештај;
- Случајне грешке приликом уписивања података у извјештај (образац);
- Уписивање податка у погрешном износу (нпр. износ са децималама, двије нуле и сл.).

3.2.2.3. Поступање у случају грешака мјерења

Уколико се открију грешке мјерења, примјеном рачунских и логичких контрола, методолози раде корекције након поређења прикупљених података са СПС подацима из претходне године и с подацима других статистичких истраживања. Ако се уоче већи недостаци, контактира се са лицем које је попуњавало извјештај.

Не постоји аутоматско едитовање података.

3.2.2.4 Показатељ квалитета и учинка – Стопа едитовања/уређивања података (А3)

Не постоје тачне евиденције о исправкама у фази уређивања података. Процјена је да стопа износи око 25%.

3.2.2.5 Мјере за смањење броја грешака мјерења

Најзначајнији инструмент за смањење појаве грешака приликом попуњавања извјештаја јесте упутство за попуњавање извјештаја, које се годишње доставља извјештајним јединицама а које детаљно описује начин попуњавања извјештаја. Из поменутог разлога, упутство за попуњавање обрасца и напомене на самом обрасцу Годишњег извјештаја структурних пословних статистика су веома прецизне и детаљне. Како би се смањиле грешке мјерења потребно је да се лица која попуњавају извјештај што боље упознају с методологијом истраживања, предоченом на упутству и обрасцу, да би тако што тачније испунила извјештај.

С циљем смањења грешака мјерења у писму извјештајним јединицама наводе се контакт подаци лица која воде истраживање, од којих извјештајне јединице могу добити сва потребна објашњења за попуњавање упитника.

3.2.3. Грешке неодговора

3.2.3.1. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодговора (A4)

Табела 6. Стопа неодговора

Подручја дјелатности	Број јединица посматрања	Број јединица за које није достављен извјештај	Стопа неодговора	Пондерисана стопа неодговора	Удио неодговора у броју запослених	Удио неодговора у промету
Укупно	3800	552	14,5	15,7	7,4	6,8
B	68	11	16,2	16,8	0,7	0,4
C	939	131	5,1	14,7	9,0	7,1
D	39	2	8,5	5,1	0,0	0,0
E	117	10	20,9	9,7	2,8	3,7
F	383	80	16,2	23,2	15,2	12,5
G	1068	173	11,3	17,0	8,7	8,2
H	274	31	18,2	11,9	3,5	7,4
I	88	16	10,0	23,0	9,0	6,9
J	150	15	10,3	10,3	1,6	0,4
L	68	7	12,6	10,1	21,5	42,4
M	310	39	14,4	14,1	7,7	6,1
N	90	13	16,9	14,7	3,7	3,3
P	59	10	8,0	17,8	7,0	5,8
Q	100	8	12,8	10,7	5,0	1,3
S	47	6	14,5	13,3	5,9	6,6

3.2.3.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа неодзива/неодговора варијабле (A5)

Тренутно не постоји тачна евиденција о броју неодговора по појединим варијаблама.

3.2.3.3. Процедуре које се користе у случају неодговора

Изузетно, у случају неодговора на поједина питања као и у случају одступања, недоследности и грешака које није могуће исправити након поновног контакта с извјештајном јединицом, врши се процјењивање података на основу доступних завршних рачуна или података из других статистичких области (нпр. извршени часови могу се процијенити на основу података статистике рада).

У случају да недостаје комплетан извјештај, а при томе је установљено да је предузеће било активно у посматраној години, контактира се телефонским путем, у неким случајевима поново му се доставља образац, а на крају се шаљу писмене опомене. Ако се неодговор не ријеши, врши се корекција инцијалних пондера за стратум којем предузеће припада, полазећи од основне претпоставке да су те јединице, према кључним параметрима истраживања, сличне онима које су доставиле извјештај.

Оцјена укупне популације урађена је помоћу метода калибрације, за који су искоришћене све познате информације из Статистичког пословног регистра: број предузећа по стратуму, број запослених по стратуму и укупан промет по стратуму.

Улазне информације за процес калибрације су: кориговани иницијални пондер, познати тотали коришћених помоћних информација по стратуму и вриједности помоћних варијабли за јединице које су одговориле. Процесом калибрације тражи се рјешење проблема оптимизације са додатним условима (тражење везаног екстремума) који се може прецизирати формулом:

$$\left\{ \begin{array}{l} \min \sum_{i \in r} d(g_i, w_i) \\ \sum_{j \in r_h} g_j = N_h \\ \sum_{j \in r_h} g_j x_j^{emp} = X_h^{emp} \\ \sum_{j \in r_h} g_j x_j^{fin} = X_h^{fin} \end{array} \right. \quad h = 1, \dots, H$$

гдје је:

d – функција дистанце (у овом случају логаритамска)

g_i – калибрирани пондер (који је излаз процеса калибрације)

w_i – пондер израчунат кориговањем иницијалног пондера за укупан неодговор

N_h – број елемената популације у стратуму h

r_h – одговор у стратуму h

x_j^{emp} – број запослених из регистра за јединицу j (из одговора)

x_j^{fin} – финансијски подаци из регистра за јединицу j (из одговора)

X_h^{emp} – број запослених по стратуму

X_h^{fin} – укупан приход (промет) по стратуму

H – укупан број стратума.

Калибрација се проводи коришћењем пакета „Survey“ програмског окружења „R“.

3.2.3.4. Поступци који се користе за смањење стопе неодговора

Да би се смањила стопа неодговора примјењује се вишеструко контактирање извјештајне јединице, поновно слање обрасца (комбиновање с електронском поштом) и слично.

3.2.3.5. Показатељ квалитета и учинка – Стопа импутираних података (A6)

Тренутно не постоји тачна евиденција о броју импутираних појединачних података.

3.2.3.6. Показатељ квалитета и учинка – Број учињених грешака, према врсти (A7)

Тренутно не постоји могућност евиденције грешака прије и после њихове корекције, односно ако је неки податак коригован, у апликацији је сачувана само нова, тј. коригована вриједност. Иако се не може исказати прецизном стопом, око 70% свих грешака чине логичке грешке.

3.2.3.7. Показатељ квалитета и учинка – Просјечна величина ревизије (A8)

Није планирана и није проведена ревизија СПС података.

4. Правовременост и тачност објављивања података

4.1. Правовременост објављивања

Правовременост објављивања података представља интервал између посматраног периода на који се податак односи и датума објављивања. Претходни и коначни СПС подаци објављени су према Календару публикација и према захтјевима Регулative 295/2008.

4.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост претходних резултата (T1)

Крај посматраног периода	Претходни резултати	Број дана од краја посматраног периода до датума објављивања претходних резултата
31.12.2013.	20.10.2014.	T+293

4.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Правовременост коначних резултата (T2)

Крај посматраног периода	Коначни резултати	Број дана од краја посматраног периода до датума објављивања коначних резултата
31.12.2013.	20.03.2015.	T+444

4.2. Тачност објављивања

Тачност објављивања представља интервал између стварног и најављеног датума објављивања података, који је одређен Календаром публикавања.

4.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Тачност објављивања (T3)

Претходни и коначни резултати објављени су у роковима који су предвиђени Календаром публикавања.

4.3. Разлози за већа кашњења и мјере за побољшање правовремености и тачности објављивања

Није било кашњења, односно подаци су објављени у предвиђеним роковима.

5. Доступност и јасноћа**5.1. Доступност**

Корисници статистичких података могу на једноставан начин приступити СПС подацима, јер се објављују на интернет страници Завода и у штампаним публикацијама (Статистичко саопштење, „Статистички годишњак“ и „Ово је Република Српска“).

5.1.1. Канали дисеминације

Број	Канали дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница	ДА
2	Писани захтјеви корисника по њиховој спецификацији	ДА
3	Подаци који се објављују путем телефона	НЕ
4	Дигитални медији (ЦД, дискете, итд.)	НЕ
5	Подаци представљени на новинарској конференцији	ДА
6	Тематски билтен	НЕ
7	Посебне штампане публикације	ДА
8	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ
9	Статистички заштићени микроподаци	НЕ

5.1.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених канала дисеминације (AC1)

Стопа коришћених канала дисеминације резултата је 44,4% (4/9x100).

5.1.3. Начини дисеминације

При објављивању резултата Структурних пословних статистика за 2013. годину коришћени су сљедећи начини дисеминације:

Број	Начини дисеминације	Коришћено
1	Интернет страница Завода	ДА
2	Интернет странице осталих институција	НЕ
3	Интернет странице међународних организација	НЕ
4	Писани захтјеви	ДА
5	Телефонско посредовање	ДА
6	Дигитални медији (ЦД, дискете, итд ..)	НЕ
7	Подаци представљени на новинарској конференцији	ДА
8	„Статистички годишњак“	ДА
9	„Ово је Република Српска“	ДА
10	Саопштење	ДА
11	Тематски билтен	НЕ
12	Посебне публикације	НЕ
13	Публикације Eurostat-a	НЕ
14	Публикације осталих међународних организација (ОЕЦД, ИМФ)	НЕ
15	Базе података, намијењене за интерну употребу	ДА
16	Базе, доступне спољним корисницима	НЕ

5.1.4. Показатељ квалитета и учинка – Стопа коришћених начина дисеминације (AC2)

Стопа коришћених начина дисеминације је 50% (8/16x100).

5.1.5. Показатељ квалитета и учинка – Број приступа on-line бази података (AC3)

СПС подаци нису доступни у on-line бази података.

5.2. Јасноћа

Заједно са подацима, у публикацијама су доступна и методолошка објашњења и дефиниције основних индикатора и појмова.

5.2.1. Штампане публикације и објављивање на интернету

- Годишње саопштење „Основни структурни показатељи пословања предузећа“ – претходни резултати;
- Годишње саопштење „Основни структурни показатељи пословања предузећа“ – коначни резултати;
- „Статистички годишњак“;
- „Ово је Република Српска“.

5.2.1.1. Дисеминирани резултати

- У Саопштењу су дати основни структурни показатељи пословања предузећа представљени у апсолутним вриједностима, стопама и структурама. Промет, додата вриједност по факторским трошковима, трошкови запослених, као и промет по запосленом лицу, додата вриједност по

запосленом лицу (продуктивност рада) и просјечни трошкови рада исказани су у конвертибилним маркама. Резултати се објављују у табелама и графиконима;

- У Статистичком годишњаку основни структурни показатељи су представљени по подручјима дјелатности и величини предузећа, табеларно и путем графикона;
- У публикацији „Ово је Република Српска“ табеларно и графички су представљени агрегирани показатељи пословања нефинансијске пословне економије.

5.2.1.2. Ниво (детаљност) дисеминације

СПС подаци приказани су по подручјима Класификације дјелатности КД БиХ 2010 и величини предузећа, на нивоу Републике Српске.

5.2.1.3. Метаподаци

Основни појмови и дефиниције као и Методологија за ово истраживање доступни су у оквиру Метаподатака на интернет страници Завода, у дијелу који се односи на Структурне пословне статистике. Поред тога, у краћем облику, метаподаци су доступни и у оквиру штампаних и електронских публикација – „Статистички годишњак“ и Саопштење.

5.2.1.4. Мјере за побољшање јасноће дисеминираних резултата

Подаци су јасно приказани.

5.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Стопа комплетности метаподатака (АС4)

Није предмет посебних анализа у оквиру Структурних пословних статистика.

6. Упоредивост и усклађеност

6.1. Временска упоредивост

6.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Дужина упоредивих временских серија (СС1)

Структурне пословне статистике се редовно проводе од 2010. године. Континуираним развојем истраживања, у складу са препорукама и регулативама Европске комисије, од 2012. године обухваћена су сва подручја дјелатности према КДБиХ 2010.

Табела 7. Подручја дјелатности обухваћена структурним пословним статистикама

2010.	B	C	D	E	F	G	H	I	-	L	-	-	-	-	-
2011.	B	C	D	E	F	G	H	I	J	L	M	N	-	-	S
2012.	B	C	D	E	F	G	H	I	J	L	M	N	P	Q	S
2013.	B	C	D	E	F	G	H	I	J	L	M	N	P	Q	S

6.1.2. Прекиди у временским серијама

Због разлика у обухвату подручја дјелатности СПС подаци за 2012. годину нису у потпуности упоредиви са подацима за претходне двије године, а што се види из Табеле 7. Подаци за 2013. годину су потпуно упоредиви са подацима за 2012. годину.

6.1.3. Остали фактори, који утичу на временску упоредивост

Не постоје посебни фактори који могу утицати на упоредивост временских серија с обзиром да је максимално испоштована препорука у вези са варијаблама које треба обезбиједити, а које су дефинисане Регуллативама 295/2008 и 251/2009.

6.2. Географска упоредивост

6.2.1. Упоредивост са чланицама Европског статистичког система

СПС подаци за Анексе I-IV у потпуности су упоредиви са подацима чланица Европског статистичког система.

6.3. Десезонирање

Сезонско подешавање није потребно, јер се ради о истраживању које се проводи у годишњој периодици.

6.4. Усклађеност између претходних и коначних података

6.4.1. Политика дисеминације претходних резултата

Оцијењени претходни резултати Структурних пословних статистика за Анексе I – IV треба да буду доступни 10 мјесеци од краја посматраног периода.

6.4.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност између претходних и коначних резултата (CC2)

Показатељ се израчунава за кључне статистике према формули:

$$CC2 = (X_k - X_1) / X_k$$

гдје је: X_k – коначна вриједност посматране статистике
 X_1 – претходна вриједност посматране статистике

	Број запослених	Промет
CC2	0.00017	-0.00042

6.4.3. Разлози за веће разлике између претходних и коначних резултата

Према показатељу из тачке 6.4.2. може се видјети да су разлике између претходних и коначних резултата веома мале.

6.5. Усклађеност с резултатима референтног истраживања

6.5.1. Кратак опис референтног истраживања

Подаци структурних пословних статистика пореде се с подацима Статистике националних рачуна, Статистиком рада, „PRODCOM” статистиком и осталим статистикама које су у вези са Структурним пословним статистикама.

Vrijednost pokazatelja se za ključne varijable, gdje je to moguće (ako imamo uporedivu varijablu iz referentnog izvora), израчунава по формули:

$$CHI = \frac{X_{i_{ref}} - X_i}{X_i}$$

гдје је:

$X_{i_{ref}}$... вриједност варијабле у референтном статистичком истраживању

X_i ... вриједност варијабле из другог извора

i ... број извора података

6.5.2. Показатељ квалитета и учинка – Усклађеност са референтним подацима (СС3)

Показатељ се израчунава за кључне статистике према формули:

$$СС3 = (X - Y) / Y$$

гдје је: X – вриједност показатеља структурних пословних статистика

Y – вриједност упоредивог показатеља у посматраном извору (Статистика националних рачуна)

	Број запослених	Промет
СС3	-0.022	- 0,004

6.5.3. Разлози за већа одступања

Нема већих одступања.

7. Уступци – компромиси између излазних компоненти квалитета

Није предмет посебних анализа.

8. Процјена корисничких потреба и перцепција корисника**8.1. Класификација и разумијевање корисника**

СПС подаци користе се за потребе разних истраживања, за израду развојних пројеката, за потребе Министарства финансија, Министарства за економске односе и регионалну сарадњу, Министарства трговине и туризма, Министарства индустрије, енергетике и рударства, Економског института, Дирекције за економско планирање, Дирекције за европске интеграције, Привредне коморе, Републичке и општинских агенција за развој малих и средњих предузећа, медија итд.

Главни интерни корисници података су Статистички пословни регистар, Национални рачуни и краткорочне статистике.

8.2. Мјерење перцепција и задовољства корисника**8.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Индекс задовољства корисника (US1)**

Проведена је општа Анкета о задовољству корисника, али није конкретно за ову статистику.

8.2.2. Показатељ квалитета и учинка – Вријеме протекло од задњег истраживања задовољства корисника (US2)

Проведена је општа Анкета о задовољству корисника, али није конкретно за ову статистику.

9. Трошкови и оптерећеност испитаника/извјештајних јединица**9.1. Трошкови Републичког завода за статистику****9.1.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишњи оперативни трошкови, просјек према главним трошковним компонентама (PCR1)**

Није предмет посебних анализа.

9.2. Оптерећеност и трошкови испитаника/извјештајних јединица

9.2.1. Показатељ квалитета и учинка – Годишње оптерећење испитаника/извјештајних јединица у часовима и/или финансијским показатељима (PCR2)

Табела 8. Оптерећење за „Годишњи извјештај структурних пословних статистика“ у часовима

Врста обрасца	Број јединица посматрања	Број образаца по јединици посматрања	Просјечно вријеме попуњавања једног обрасца (часови)	Укупно проведено вријеме (часови)
детаљни са допунским	582	1	3,3	1920,6
детаљни	442	1	2,4	1060,8
скраћени	2 247	1	1,5	3370,5

9.3. Мјере за смањивање трошкова и оптерећености

- Коришћење административних извора података;
- Увођење електронског упитника.

10. Повјерљивост, транспарентност и заштита

10.1. Повјерљивост

Подаци који се односе на појединачне јединице посматрања користе се искључиво за статистичке сврхе. Повјерљивост података и заштита личних података загарантована је члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику. Повјерљивост статистичких података осигурава се и Законом о заштити личних података („Службени гласник БиХ“бр.49/06).

10.2. Транспарентност

Корисници су упознати са начином коришћења података. Нису уочене грешке у публикованим издањима, тако да није било потребе за корекцијама и њиховим објављивањем.

10.3. Заштита

Наведено у оквиру поглавља 10.1.

11. Закључак

Планирана побољшања и активности у производњи Структурних пословних статистика:

- Коришћење комбинованих извора података - административних података, из годишњих финансијских извјештаја, за предузећа са 0-19 запослених и података из редовног СПС истраживања за предузећа са 20 и више запослених;
- Тестирање модела за процјену података за предузетнике;
- Рад на побољшању апликације у смислу успостављања процедура за потпуне евиденције о исправкама података у фази едитовања;
- У сарадњи са ИТ особљем развити систем за евидентирање броја приступа електронским публикацијама Структурних пословних статистика;
- Путем посебне Анкете обезбиједити информације о задовољству корисника.